

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กองกฎหมาย กลุ่มงานกฎหมายและระเบียบ โทร. ๐ ๒๕๖๗ ๓๓๕๙-๖๐ ภายใน ๕๔๒

ที่ ยธ ๐๗๐๒.๑/๕๐

วันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๑

เรื่อง การครอบครองหรือใช้โทรศัพท์มือถือ ซึ่งเป็นสิ่งของต้องห้ามในเรือนจำ

เรียน ผู้อำนวยการกองทัณฑวิทยา

ด้วยหนังสือสำนักผู้ตรวจราชการกรมได้มีหนังสือ ลับ ที่ ยธ ๐๗๘๑.๒/๗๘๒ ลงวันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๖๑ ได้ส่งคำบัญชาของอธิบดีกรมราชทัณฑ์ ลงวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๖๑ ให้กองกฎหมายพิจารณา ในปัญหาตามข้อสังเกตและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของสำนักผู้ตรวจราชการกรม กรณีผู้ต้องขังนอก ครอบครองหรือใช้โทรศัพท์และสิ่งของต้องห้ามอื่นภายในบริเวณพื้นที่ของอาคารอำนวยการที่ใช้ในการ ปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่เรือนจำ ถือเป็นการใช้โทรศัพท์หรือสิ่งของต้องห้ามในเรือนจำตามมาตรา ๗๒ และมาตรา ๗๓ แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๖๐ หรือไม่

กองกฎหมายพิจารณาแล้วขอเรียนว่า ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้กำหนดคำว่า “เรือนจำ” ไว้ โดยมีความหมายว่า ที่ซึ่งใช้ควบคุม ขัง หรือจำคุกผู้ต้องขังกับทั้ง สิ่งที่ใช้ต่อเนื่องกันและให้หมายความรวมถึงที่อื่นใด ซึ่งรัฐมนตรีได้กำหนดและประกาศในราชกิจจานุเบกษา วางอาณาเขตไว้โดยชัดเจน ดังนั้น เมื่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมได้กำหนดอาณาเขตเรือนจำหรือ ทัณฑสถานขึ้น ณ ที่แห่งใด เพื่อให้มีอำนาจคุมขังผู้ต้องขังได้ตามกฎหมาย โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๔ ดังกล่าว โดยมีแผนที่แนบท้ายแสดงชัดเจน และได้ลงประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ซึ่งหมายถึงพื้นที่ เพื่อการควบคุมผู้ต้องขังตลอดเวลาและเป็นพื้นที่ภายในกำแพงของเรือนจำและพื้นที่ต่อเนื่อง คือ ประตู ทางเข้าออกเรือนจำเท่านั้น ส่วนพื้นที่ของอาคารอำนวยการที่ใช้ในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่เรือนจำไม่ได้มี วัตถุประสงค์เพื่อการคุมขังผู้ต้องขังตลอดเวลาดังกล่าว จึงไม่ถือเป็นเรือนจำตามคำนิยามของมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๖๐ และไม่สามารถบังคับใช้มาตรา ๗๒ และมาตรา ๗๓ แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้ ทั้งนี้ หากตีความให้ “เรือนจำ” หมายรวมเอาพื้นที่อำนวยการ ซึ่งเป็นบริเวณปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ เช่น ฝ่ายบริหารทั่วไป ฝ่ายทัณฑปฏิบัติ หรือฝ่ายอื่นๆ ที่ตั้งอยู่นอก เรือนจำด้วย กองกฎหมายเห็นว่าจะส่งผลกระทบต่อการบริหารงานของเรือนจำ ทัณฑสถาน เป็นอย่างมาก เนื่องจากถ้าพื้นที่อำนวยการดังกล่าวเป็นเรือนจำจะต้องมีการบังคับใช้กฎหมายเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อย อย่างเคร่งครัด กล่าวคือ ต้องมีการอนุญาตให้บุคคลเข้าออกตามมาตรา ๗๑ การตรวจค้นเพื่อดำเนินการกับ สิ่งของต้องห้ามตามมาตรา ๗๒-๗๕ ซึ่งมีโทษทางอาญาอัตราโทษค่อนข้างสูงโดยเฉพาะเมื่อผู้กระทำผิด เป็นเจ้าพนักงานเรือนจำ เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้เข้าไปปฏิบัติหน้าที่หรือผู้ปฏิบัติหน้าที่ในเรือนจำต้องระวางโทษ เป็นสามเท่า นอกจากนี้ หากกำหนดพื้นที่อำนวยการเป็นเรือนจำแล้ว เรือนจำ ทัณฑสถาน ก็ยังจะต้องบังคับใช้ มาตรการ ระเบียบ ข้อบังคับอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับทั้งผู้ต้องขัง และบุคคลที่เกี่ยวข้องให้เหมือนกับมาตรการระเบียบ ข้อบังคับที่ถือปฏิบัติอยู่อีกด้วย ดังที่กล่าวมาเป็นตัวอย่าง กองกฎหมายจึงเห็นว่าพื้นที่อำนวยการไม่เป็น “เรือนจำ” ตามมาตรา ๔

/ส่วนพฤติกรรม ...

ก.ร.

- ๒ -

ส่วนพฤติการณ์ในการกระทำผิดของเจ้าหน้าที่และผู้ต้องขัง ซึ่งอยู่ภายนอกเรือนจำหรือ
ภายในพื้นที่ของตึกอำนวยการของเรือนจำหรือทัณฑสถานนั้น ทางกรมราชทัณฑ์ก็สามารถออกมาตรการ
บังคับใช้กฎหมายให้มีการกำหนดเพิ่มโทษทางวินัยให้แก่เจ้าหน้าที่และผู้ต้องขังผู้กระทำผิดให้หนักขึ้นได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

บี.น.

(นายชำนาญ เว็ลลุล)
นิติกรชำนาญการพิเศษ สำนักงานราชทัณฑ์
ผู้อำนวยการกองกฎหมาย

ก.ร.

14 ธ.ค. ๖1

ล.บ.

ข้ามนกกระเรียน		วันที่ ๑๕ ธ.ค. ๖๑
ผู้รับใช้		
ประจำตัว		
เจ้าหน้าที่		
เจ้าหน้าที่		